

Wat is het meest verwerpelijke wetsartikel?

Dit najaar gaat de redactie van *De Juristenkrant* op zoek naar het meest verwerpelijke federale wetsartikel. We vroegen aan zeven prominente juristen om in hun rechtsdomein op zoek te gaan naar een wetsartikel dat voor hen echt niet door de beugel kan, om wets-technische, taalkundige of rechtvaardigheidsredenen. Hun eigenzinnige keuze stellen we de komende zeven nummers aan u voor.

Daarna is het aan u: van 8 tot 17 december 2010 kunt u op www.legalworld.be stemmen op het wetsartikel dat er voor u uitspringt. In het laatste nummer van dit jaar, dat op 22 december 2010 verschijnt, maken we de 'winnaar' bekend.

Op www.legalworld.be vindt u na de verschijning van elke *Juristenkrant* een filmpje waarin de promotor zijn keuze nog eens mondeling verdedigt. U kunt er ook reageren.

- Laurent Kennes: artikel 5 Sw
- Gerd Verschelden: artikel 335 § 1 BW
- Michèle Grégoire: artikel 65 WCO

Michèle Gregoire verwerpt artikel 65 van de wet continuïteit ondernemingen

Het is de helderheid van de wetten die ze hun waardigheid geeft. Wat is het dan ook ontmoedigend om terug te denken aan de gevechten die gevoerd werden om het recht te onttrekken aan oud obscurantisme, en te zien hoe dat vandaag verworven, maar ook geminacht wordt door een vergeetachtige eeuw.

Om eerlijk te zijn, ben ik eerder teleurgesteld dan wanhopig. Het is nutteloos om je in alle bochten te wringen om te proberen de mysteries van het recht te doorgronden. Teksten worden nog eerder de wereld ingestuurd dan ze geschreven worden, als slogans of mededelingen, ruw, onontcijferbaar, slecht vertaald, niet toepasbaar. Ze zijn nog maar gepubliceerd, of ze zijn al achterhaald.

Het artikel dat ik bespreek, lijkt onbeduidend. Ten eerste komt het uit een gelegenhedswet, geen fundamentele tekst. Ook lijkt de techniciteit ervan het artikel uit te sluiten van polemiek. Dat is waar. Maar het is niet echt een norm. Het is een symptoom.

Het gaat om artikel 65 van de wet van 31 januari 2009 op de continuïteit van de ondernemingen.

'De verkoop dient te gebeuren overeenkomstig het door de rechtbank aangenomen ontwerp van akte en, wanneer hij betrekking heeft op onroerende goederen, door het ambt van de notaris die de akte heeft opgesteld.

De prijs van de roerende goederen wordt door de door de rechtbank aangewezen gerechtsmandataris geïnd en verdeeld overeenkomstig de artikelen 1627 en volgende van het *Gerechtelijk Wetboek*.

De prijs van de onroerende goederen wordt door de aangestelde gerechtsmandataris geïnd en verdeeld overeenkomstig de artikelen 1639 en volgende van het *Gerechtelijk Wetboek*.'

Deze wettelijke bepaling onttrekt zich aan de rede. De verkoop van de onroerende goederen gebeurt door het ambt van de notaris die de akte heeft opgesteld. Hoe zit het met de roerende goederen? De gerechtelijke mandataris aangeduid door de rechtbank 'organiseert en verricht de door de rechtbank bevolen overdracht door de verkoop van de roerende of onroerende activa' stelt artikel 62, en hij stelt daarvoor 'een of meer ontwerpen van gelijktijdige of opeenvolgende verkopen op, en voegt voor elke verkoop een ontwerp van akte bij.' Het is dus de gerechtelijke mandataris die de ontwerpaktes voor de roerende goederen moet voorbereiden.

Nochtans stelt artikel 64 § 1 alinea 4: 'Wanneer de verkoop betrekking heeft op roerende goederen en het ontwerp van verkoop voorziet in de

openbare verkoop ervan, wijst het vonnis de gerechtsdeurwaarder aan die belast wordt met de verkoop en er de prijs van zal innen.'

Maar artikel 65 alinea 2 bepaalt: 'de prijs van de roerende goederen wordt door de door de rechtbank aangewezen gerechtsmandataris geïnd en verdeeld overeenkomstig de artikelen 1627 en volgende van het *Gerechtelijk Wetboek*', een bevoegdheid die gerechtsdeurwaarder toekomt.

Betekent dit dat, bij een openbare verkoop van roerende goederen, de gerechtsdeurwaarder die door de rechtbank is aangeduid, de verkoopprijs zal ontvangen op voorstel van de gerechtsmandataris die eveneens is aangesteld door de rechtbank, de verkoopsom zal overdragen aan de gerechtsmandataris, die hem de som daarna opnieuw zal overhandigen, om die te verdelen? In tegenstelling tot wat gebeurt bij een verkoop met onderlinge toestemming, waar er maar één richting is (van de gerechtsmandataris naar de gerechtsdeurwaarder)?

Maar tot daar de roerende goederen. Ze zijn zo vaak van zo weinig belang, zeker bij de waardering van de overdracht, waar experts straffeloos en soms onder aanmoediging, om het even wat verkondigen. Laten we terugkomen op de onroerende goederen en hun geruststellende vastheid. Tussen alinea 1 en alinea 3 van artikel 65 zit een wereld van eigenaardigheden en afstand. Wie onthouden heeft dat de verkoop van onroerende goederen gebeurt 'door de notaris' zal verrast vaststellen, dat 'de prijs van de onroerende goederen wordt door de aangestelde gerechtsmandataris geïnd en verdeeld.' Maar die gerechtsmandataris moet handelen in overeenstemming met de artikelen 1639 en volgende van het *gerechtelijk wetboek*, die alle toebedeelde taken aan de notaris geven, maar in dezelfde volzin aan iemand anders. Maar het wetboek verwijst opnieuw naar hemzelf.

Ik had het over een symptoom. Het mooiste vaderland kan maar geven wat het heeft aan onwaarschijnlijk, ongepasts, incoherents, onrechtvaardigs. Wat kan de onderneming in moeilijkheden nog verwachten, van een uitgeput land, dat uit alle kracht van zijn eenheid, struikelt over grondwettelijke faciliteiten die met een circulaire kunnen worden uitgewist? De doctrine van het intelligente ontwerp dreigt hier niet. Men mag van zijn wetgever wel verwachten, zoals men dat soms van God doet, dat als hij echt bestaat, hij een goede uitleg heeft. Het ogenblik is gekomen om naar iets anders te gaan.

(De auteur is advocaat en geeft les aan de ULB)

Wet minnelijke invordering blijft oppassen

De wet over de minnelijke invordering van schulden van consumenten was in essentie bedoeld om agressieve invorderingspraktijken van incassobureau's aan banden te leggen. Het toepassingsgebied ervan was sinds de herstelwet van 27 maart 2009 uitgebreid tot de 'activiteiten van minnelijke invordering' van advocaten, gerechtsdeurwaarders en notarissen. Onlangs vernietigde het Grondwettelijk Hof de herstelwet op dat vlak gedeeltelijk. Voorzichtigheid blijft evenwel geboden.

Yves Vandendriessche

De wet minnelijke invorderingen (WMI) maakt een onderscheid tussen de gewone minnelijke invordering en de activiteit van minnelijke invordering. In essentie vereist de activiteit van minnelijke invordering een beroepsactiviteit (zoals een incassobureau), terwijl de gewone minnelijke invordering bijvoorbeeld door de schuldeiser zelf kan gebeuren. De gewone minnelijke invordering heeft juridisch gezien weinig om het lijf. Enkel artikel 3 van de wet moet worden nageleefd. Het gaat over inhoudelijke verplichtingen en verbiedt de invorderaar bijvoorbeeld niet voorziene of niet wettelijk toegestane bedragen te innen, of zijn schuldenaar te stalken.

De activiteit van minnelijke invordering kent heel wat aanvullende (formele) verplichtingen (artikelen 5 tot en met 8 WMI). Die regelen onder meer het huisbezoek en de ingebrekestelling, die bijvoorbeeld moet vermelden: 'Deze brief betreft een minnelijke invordering en geen gerechtelijke invordering (dagvaarding of beslag)'. Bovendien moeten de inhoudelijke verplichtingen (artikel 3 WMI) in het kader

van de activiteit van minnelijke invordering ook nageleefd te worden.

Hoewel advocaten, gerechtsdeurwaarders en notarissen sowieso al onder het regime van de gewone minnelijke invordering ressorteerden, is het pas sinds de herstelwet van 2009 dat ze ook de bepalingen over de activiteit van minnelijke invordering moeten respecteren. Omwille van de zware burgerrechtelijke sancties die daarmee gepaard gaan, lieten de vernietigingsberoepen door de ordes niet lang op zich wachten.

Één bepaalde burgerlijke sanctie in geval van overtreding van de wet is inderdaad geen lachertje. Artikel 14 WMI bestraft diegene die inbreuken begaat in het kader van de activiteit van minnelijke invordering. Meer bepaald moet de beroepsmatige invorderaar die de artikelen 3, 6 en/of 7 WMI overtreedt, aan de consument integraal terugbetalen wat hij ontvangen heeft, terwijl de consument geacht wordt bevrijd te zijn jegens zijn schuldeiser. De opdrachtgevende schuldeiser kan vervolgens op grond van het gemeen recht schadevergoeding vorderen van de invorderaar die zijn taak niet goed vervulde.

De tweede burgerrechtelijke sanctie is minder

Het Grondwettelijk Hof vernietigde de bepaling van de herstelwet die de burgerrechtelijke sancties van toepassing maakte op advocaten, gerechtsdeurwaarders of notarissen die in de uitoefening van hun beroep de artikelen 5 tot en met 7 WMI met voeten treden.

relevant: wie een onverschuldigd bedrag invorderde, moet dat terugbetalen aan de consument, vermeerderd met nalatigheidsintresten (een bevestiging van de gemeenschappelijke figuur van de onverschuldigde betaling). Verder bevat de wet nog enkele strafsancities. Het Grondwettelijk Hof vernietigde de bepaling van de herstelwet die de regeling van de burgerrechtelijke sancties (artikel 14) van toepassing maakte op advocaten, ministeriële ambtenaren of gerechtelijke mandatarissen die in de uitoefening van hun beroep of ambt

de artikelen 5 tot en met 7 WMI over de activiteit van minnelijke invordering met voeten treden. Het vernietigingsberoep over de strafsancities werd ongegrond verklaard.

SLORDIG

Los van het feit dat het Hof in zijn dictum mijns inziens de foutieve bepaling - genuanceerd - vernietigt (artikel 38, 2° in plaats van artikel 38, 1° van de herstelwet), wordt toch wel slordig geredeneerd. De uitspraak impliceert dat advocaten en consoorten nog steeds een activiteit van minnelijke invordering uitoefenen, maar dat ze enkel van het burgerlijk sanctieregime worden uitgesloten voor wat de overtreding van de artikelen 5 tot en met 7 betreft. De gevreesde burgerlijke sanctie wordt echter ook toegepast wanneer de invorderaar in het kader van een activiteit van minnelijke invordering de inhoudelijke verplichtingen van artikel 3 met voeten treedt.

Het lijkt aangewezen dat de advocatuur het artikel 3 sowieso blijft respecteren, wil men niet het slachtoffer worden van de radicale sanctie. Met de invordering van niet voorziene of niet wettelijk toegestane bedragen zal men bijvoorbeeld nog steeds moeten oppassen. Gelet op de verschrijving in het dictum lijkt het overigens veilig vooralsnog de volledige wet na te blijven leven.

(De auteur is advocaat)

GWH, arrest nr. 99/2010, 16 september 2010

www.grondwettelijkhof.be